

Становище

За участието на

Калин Йорданов Кирилов

в конкурс за заемане на академичната длъжност **доцент** в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология (Власт и регионализъм на Балканите XII – XIII век) за нуждите на секция „Дигитално културно наследство“, обявен в ДВ бр. 55/ 15.07.2022 г.

След като от 2007 до 2010 г. К. Йорданов беше редовен докторант към катедра „Стара история, тракология и средновековна обща история“ при Историческия факултет на Софийски Университет „Св. Климент Охридски“ в научна специалност „Средновековна история (История на Средиземноморието)“, с тема на дисертационния труд „Кръстоносните походи: Реликви и чудеса“, през 2011 г. той получи образователната и научна степен „Доктор“ по История и Археология.

Калин Йорданов има трайни интереси към средновековната европейска история. Резултат от неговите систематични проучвания са публикуваните негови статии, студии и монографии. Най-общо могат да се отделят две доминиращи тематики – кръстоносните походи и последствията от тях за Балканите и проучванията върху средновековната българска история, в частност просопографското проучване на Алексий Слав, неговите предци и наследници.

За участието в конкурса кандидатът предлага две монографии, една глава от колективна монография, студии и статии. „Кръстоносните походи: реликви и чудеса (Поклонничество, авантюра и лов на реликви в Ориента XI-XIII в.)“ (София, 2015 г.) е посветена на една изключително важна и не много изследвана тема за „свещените кражби“, които още преди кръстоносните походи са се превърнали в печелившо занимание за част от представителите на Църквата. Придвижването на кръстоносците на Изток, превземането на големи църковни центрове, и най-вече на Константинопол, позволява в това да се включат и миряни, т.е. рицарите и дори обикновените войници и към страните в Западна Европа да потекат свещени съкровища от Изтока. К. Йорданов разглежда темата с необходимата сериозност, систематично и прецизно. Той проследява двата основни наративни източника – разказите за кражбата и разказите за пренасянето на мощите, като се стреми локализира топосите вътре в текстовете.

Малко по-обстойно ще се спра на новата монография на К. Йорданов „Принцът на Филипопол: непознатият деспот Алексий Слав в светлината на нови извори и открития“ (София, 2022 г.). Проучването е разделено на четири глави, всяка от които е малко изследване по определена тема. Първата глава коментира неизползвани до сега в българската средновековна историография писма на папа Хонорий III, който обвинява С. принца на Филипи в убийството на градския архиепископ Гийом. Позовавайки се на честото смесване на топонимите Филипи и Филипопол, както и ползвайки всички познати до този момент документи и исторически съчинения, авторът допуска, че след принудителното оттегляне на Рение дьо Три от Пловдив, Константинополският император Анри дал на Алексий Слав за съпруга своя незаконна дъщеря и му отстъпил като феодално владение земите

притежавани преди това от него, към които прибавил и Филипопол, което му дало основание да приеме титлата „принц на Филипопол“. Тезата е подкрепена от подробен разказ на всички исторически събития протекли в разглежания период.

Втората глава се занимава с генеалогията на Алексей Слав. Според мен това е най-интересната част от изследването. В нея, след като са изложени всички известни досега варианти за произхода на Слав и неговата фамилия, се предлага хипотезата, че Алексей Слав е наследник (вероятно син) на Иванко-Алексий и в това си качество управлява земите в части от Родопите. Авторът преполога, че това родство предопределя и афинитета му към Филипопол, владян преди това от Иванко. За него това е повод да разгледа и всички досегашни хипотези относно възникването на владението на Алексей, както и за неговата политическа кариера – отношенията му с българските царе и останалите балканските съседи, промяната в отношенията му с Теодор Комнин и установяването му в Мелник.

Следващите глави са по-кратки по съдържание. В третата е направено предположение, че на сграфито изображението на чашка от погребение №4 от параклиса „Св. Троица“ при манастира „Св. Богородица Пантанаса“ има хераличен характер и представлява триъгълен рицарски щит, в чиито краища са изрисувани розети. Този вид украси са познати не само в Западна Европа, но и на Балканите и това дава основание на автора да си зададе въпроса дали е възможно като резултат от брака на Слав с дъщерята на император Анри, българският благородник да е получил герб като символ на рицарска инициация и това да е индикация за въвливането на западноевропейско влияние в материалната култура на Балканите.

Следващата тема отново засяга наследството на фамилията на Алексей Слав, за която авторът ползва династичното име „Алексиевци“. Той допуска, че ктиторицата на Боянската църква Десислава би могла да бъде дъщеря на Алексей от първия му брак с дъщерята на латинския Константинополски император Анри, позовавайки се специфичната естетика на стенописите.

Най-общо научната продукция от К. Йорданов може да се характеризира като стойностна, основана на много сериозна работа с изворите, с доста смели, но приемливи, предположения и при това написана на много добър език и приятен за четене стил.

Към публикациите трябва да се добавят и лекциите, които К. Йорданов е изнасял в СУ „Св. Климент Охридски“ и Благоевградския югозападен университет и преподавателската му дейност в гимназията „Проф.д-р Васил Златарски“.

В заключение смятам, че Калин Йорданов Кирилов е напълно подходящ за позицията, за която кандидатства и се надявам уважаемото жури да го подкрепи напълно.

София

24.10.2022

Проф. дин. Красимира Гагова